

Rapport

Rapport over het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen te Amsterdam.

Datum: 25 juli 2013

Rapportnummer: 2013/094

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat hij zich gehouden heeft aan de betalingsregeling met het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (hierna: UWV) en dat het UWV zelf die regeling niet nakomt.

Rapport en beoordeling

Algemeen

I Bevindingen

1. Verzoeker heeft van 1 januari 1998 tot en met 9 november 2002 onterecht uitkering ontvangen krachtens de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (hierna: WAO), omdat hij zijn inlichtingenplicht heeft geschonden. De rechter heeft dit op 20 maart 2008 bevestigd en verzoeker moet €132.853,60 terugbetalen. Verzoeker heeft geen hoger beroep ingediend. Daarmee is de terugvordering onherroepelijk geworden.
2. Bij bewezen schending van de inlichtingenplicht vereist de wet in beginsel dat de onterecht ontvangen WAO binnen een jaar moet zijn terugbetaald. Na een inkomensonderzoek beslist het UWV op 19 februari 2009 dat verzoeker een jaar lang zijn maximale aflossingscapaciteit van € 1.200 per maand moet gebruiken om de vordering te voldoen. Daarnaast moet hij zo snel mogelijk een bedrag van € 39.157,23 in een keer betalen. Op 2 maart 2009 corrigeert het UWV de beslissing en verzoeker moet naast de maandelijkse betaling van €1.200 eenmalig een bedrag van € 99.977,23 voldoen. Verzoeker maakt op 23 maart 2009 bezwaar. Het UWV verklaart op 31 juli 2009 het bezwaar ongegrond. Verzoeker dient geen beroep in bij de rechter, waarmee de betalingsregeling van 2 maart 2009 onherroepelijk is komen vast te staan.
3. In de beslissing van 31 juli 2009 geeft het UWV onder meer kort weer wat op 8 en 15 juli 2009 met verzoeker over de betalingsregeling en zijn bezwaren is besproken. Het UWV schrijft:

"...Tijdens dit gesprek heeft u aangegeven dat u niet in staat bent het bedrag van € 99.977,23 in één keer over te maken. U stelde voor een groot bedrag bij iemand te lenen en dat in één keer over te maken. Het UWV zou dan de restant van de vordering moeten laten vervallen. Wij hebben u medegedeeld hier niet aan te kunnen voldoen. Wel hebben wij u het voorstel gedaan om tot uw 65ste jaar €3.000 per maand terug te betalen. De vordering is dan op uw 65ste in zijn geheel afgelost. U heeft aangegeven dit ook niet te kunnen betalen...".

4. Nadat verzoeker op 14 en 27 augustus 2009 het UWV heeft gebeld over de betalingsregeling en de mogelijkheden, bevestigt het UWV op 28 augustus 2009 de gewijzigde betalingsregeling en schrijft hierover:

"...Tijdens de bezwaarprocedure hebben wij u het voorstel gedaan om maandelijks een bedrag van €3.000,00 terug te betalen. u heeft toen aangegeven dat het hoogst waarschijnlijk onhaalbaar is dat u dit bedrag per maand kan terug betalen. Wij hebben dan ook op 31 juli 2009 de beslissing op bezwaar afgegeven.

Op 14 en 27 augustus 2009 heeft u contact met ons opgenomen en heeft u aangegeven dat het u toch is gelukt om € 3.000,00 per maand te kunnen betalen. Verder geeft u aan dat er mogelijk een groot bedrag in één keer betaald kan worden. Hier bent u nog mee bezig. U verzoekt om alsnog van het voorstel gebruik te mogen maken.

In overleg met afdeling invorderen hebben wij besloten hiermee akkoord te gaan. Van de afdeling invorderen zult u aangepast acceptgiro's ontvangen..."

5. Hierna heeft verzoeker twee jaar lang iedere maand € 3.000 overgemaakt. Hij heeft daarnaast geen eenmalige, grote betaling verricht. Op 10 augustus 2011 is verzoeker 65 jaar oud geworden en stopt hij zijn betalingen.

6. Op 8 september 2011 eist het UWV het dan nog openstaande bedrag in een keer op en schrijft:

"...Met onze brief van 31 juli 2009 hebben wij besloten dat u met ingang van 1 september 2009 maandelijks € 3.000,00 zou moeten betalen en tevens werd met u afgesproken dat u een bedrag ineens ging betalen van minimaal € 20.000,00.

Gebleken is dat u zich niet aan de afgesproken termijnregeling hebt gehouden. Daardoor is een achterstand ontstaan van € 36.377,23..."

7. In reactie daarop schrijft de advocaat van verzoeker op 12 september 2011 kort gezegd dat verzoeker toentertijd een eenmalig bedrag van € 20.000,00 had voorgesteld tegen finale kwijting en dat het UWV dat voorstel had afgewezen. Hierna was afgesproken dat de vordering met een maandbetaling van € 3.000,00 tot aan het 65e levensjaar volledig zou zijn voldaan.

8. Het UWV reageert op 27 september 2011 en schrijft onder meer:

"...In de beslissing op bezwaar van 31 juli 2009 is aan uw cliënt, de heer S. [verzoeker; No], meegedeeld dat de bestreden beslissing van 2 maart 2009 blijft gehandhaafd. In die beslissing was bepaald dat akkoord werd gegaan met een aflossing van € 1200.- per maand en dat voor het resterende bedrag van onze vordering het eigen vermogen aangewend moest worden, omdat alleen op die manier de schuld binnen een jaar zou zijn

voldaan. Voordat de beslissing op bezwaar werd afgegeven heeft de medewerker van de afdeling Bezwaar en Beroep telefonisch contact gehad met uw cliënt, waarbij niet tot een voor ons aanvaardbare regeling kon worden gekomen. Op 27 augustus 2009 heeft opnieuw telefonisch contact plaatsgevonden. Daarbij is besproken dat uw cliënt toch € 3.000,- per maand kon aflossen en dat daarnaast een bedrag van € 20.000,- betaald zou kunnen worden. Met de brief van 28 augustus 2009 is uw cliënt meegedeeld dat wij alsnog akkoord gaan met dit voorstel. Uw cliënt gaat € 3.000,- per maand aflossen kan wellicht daarnaast een groot bedrag ineens betalen. de leeftijd van uw cliënt is in een van de eerdere gesprekken wel aan de orde geweest, maar alleen in die zin dat de vordering in principe moet zijn voldaan voordat uw cliënt 65 jaar is.

Uw cliënt heeft wel € 3.000,- per maand afgelost, maar daarnaast geen aparte betalingen gedaan. Hij is daarmee in gebreke gebleven zijn toezeggingen geheel na te komen. Er zijn geen toezeggingen gedaan dat na het bereiken van de leeftijd van 65 jaar niet meer terugbetaald zou hoeven worden; dat zou alleen het geval zijn als voor die datum de vordering geheel zou zijn voldaan. Hieraan doet niet af dat wij uw cliënt naderhand niet expliciet hebben aangesproken op de toezeggingen nog apart een groot bedrag te betalen...".

9. Het UWV legt op 11 oktober 2011 beslag onder de SVB op het AOW pensioen van verzoeker. De SVB moet vanaf november € 1.181,52 per maand overmaken aan het UWV.

10. De advocaat van verzoeker stuurt op 25 oktober 2011 een bezwaarschrift tegen de brief van het UWV van 27 september 2011. Het UWV verklaart dat bezwaar op 8 november 2011 niet ontvankelijk. Verzoeker heeft hier tegen geen beroep ingediend bij de rechter, waarmee de vordering en de betalingsregeling in stand blijft.

11. Op 28 december 2011 vraagt de advocaat kwijtschelding van de openstaande vordering. Volgens de advocaat is geen sprake van een nog openstaand bedrag, gelet op de overeengekomen betalingsregeling. Tevens ontbreekt het zijn cliënt aan financiële draagkracht. Het UWV vraagt om onderbouwing van het kwijtscheldingsverzoek en stuurt op 5 januari 2012 een formulier aan verzoeker voor zijn inkomensgegevens en gezinssituatie. Omdat het UWV niets terugontvangt, stuurt het op 21 maart 2012 opnieuw het formulier aan verzoeker. Dat formulier is op 27 maart 2012 retour ontvangen.

12. Op 5 april 2012 wijst het UWV het kwijtscheldingsverzoek af. Op dat moment staat nog een bedrag open van € 31.614,71. Tegen deze beslissing staat bezwaar open tot en met 17 mei 2012.

13. Op 30 mei 2012 maakt de advocaat van verzoeker bezwaar en betwist de vordering en de hoogte van de vordering. Ook schrijft hij:

"...Cliënt doet bij deze een eenmalig voorstel om tegen finale kwijting een bedrag van € 15.000,00 in één keer te voldoen aan het UWV, waarna het UWV niets meer van cliënt te vorderen heft, noch te vorderen zal krijgen uit hoofde van de betalingsregeling die op 31 juli 2009 is overeengekomen..."

In reactie hierop verwijst het UWV op 14 juni 2013 in een brief naar de eerder afgegeven kwijtscheldingsbeslissing. Ook stuurt het een kopie mee van deze beslissing.

14. Verzoeker belt op 28 juni 2012 de Nationale ombudsman en klaagt erover dat het UWV zich niet aan de betalingsregeling houdt. Op 15 oktober 2012 opent de Nationale Ombudsman het onderzoek.

15. In reactie op het onderzoek schrijft het UWV op 12 november 2012 onder meer:

"...De totale schuld was € 132.377,23. De vordering is inmiddels verhoogd met een bedrag aan € 681,00 aan kosten en een bedrag aan rente van € 1.065,82. In totaal is op deze vordering een bedrag afgedragen van € 110.920,10. Hierdoor resteert er nu nog een bedrag van € 23.203,95.

De klant geeft in zijn brief aan dat hij dient terug te betalen tot zijn 65e jaar. Daardoor is hij dan ook destijds gestopt met betalen.

Zoals staat in onze brief van 27 september 2011 hebben wij zijn advocaat medegedeeld dat de leeftijd van zijn cliënt in eerdere gesprekken wel aan de orde is geweest, maar alleen in die zin dat de vordering in principe moet voldaan zijn voordat de klant 65 jaar is. Er zijn geen toezeggingen gedaan dat na het bereiken van de leeftijd van 65 jaar niet meer terugbetaald zou hoeven worden. Dat zou alleen het geval zijn als voor die datum de vordering geheel zou zijn voldaan..."

16. In reactie op het verslag van bevindingen, stelt het UWV op 17 juli 2013 de restantvordering van € 13.239,19 buiten invordering en trekt het beslag op de AOW in. Gevraagd naar de reden liet het UWV de Nationale ombudsman op 17 juli 2013 weten dat het verslag van bevindingen aanzet gaf tot heroverweging.

II Beoordeling

De feiten

17. Tegen de €132.853,60 onterecht ontvangen WAO uitkering, het terugvorderingsbesluit van 2 maart 2009 en de afwijzing van het kwijtscheldingsverzoek van 5 april 2012 stond bezwaar open bij het UWV en beroep bij de rechter. Verzoeker is of door de rechter in het ongelijk gesteld, of hij is de weg naar de (hogere) rechter niet meer gegaan. Omdat alleen de rechter de juistheid van de uitkering, terugvordering en kwijtschelding mag beoordelen, zijn deze feiten voor de Nationale ombudsman een gegeven en staan hier niet ter

discussie.

Vereiste van goede motivering

18. Het vereiste van goede motivering houdt in dat de overheid haar handelen en haar besluiten duidelijk aan de burger uitlegt. Dat betekent ook dat essentiële voorwaarden voor betalingsregelingen duidelijk op papier worden gezet, nadat hierover met elkaar overeenstemming is bereikt.

19. Verzoeker heeft door eigen toedoen gedurende vijf jaar verwijtbaar, onterecht WAO uitkering ontvangen. In deze situatie hanteert de wet in beginsel een termijn van een jaar om de schuld te voldoen [zie achtergrond onder 1]. Met elkaar zijn verzoeker en UWV op zoek gegaan naar een passende betalingsregeling en hebben overeenstemming bereikt.

Lezing van het UWV

20. Volgens het UWV is met elkaar overeengekomen dat verzoeker € 3.000 per maand aflost en daarnaast een groot bedrag in een keer betaald, van minimaal € 20.000. Het streven was om tot aan de 65e verjaardag van verzoeker de schuld volledig te hebben betaald. Dat komt overeen met een afbetalingstermijn van maximaal twee jaar.

Lezing van verzoeker

21. Volgens verzoeker is afgesproken dat hij twee jaar lang, tot aan zijn 65e verjaardag, € 3.000 per maand aflost en dat hij daarna klaar was met betalen. Ook zou hij kijken of het mogelijk was om een groot bedrag in een keer te betalen. Nu dat niet mogelijk bleek, heeft hij geen groot bedrag extra overgemaakt. Voor het overige verwijst verzoeker naar de schriftelijke weergave van de regeling zoals het UWV die hem heeft gestuurd.

Redelijkerwijs aannemelijk

22. De lezing van verzoeker en die van het UWV verschillen van elkaar op twee punten: of het tijdstip waarop verzoeker 65 jaar oud wordt een rol speelt voor de betalingsregeling, en of een groot bedrag apart, naast de maandelijksse betaling, moet worden voldaan van ten minste € 20.000.

Gezien de aard en de hoogte van de schuld vindt de Nationale ombudsman de lezing van het UWV het meest aannemelijk. Op het moment dat de rechter verzoeker heeft veroordeeld voor het onterecht hebben ontvangen van WAO uitkering, moet het verzoeker duidelijk zijn geweest dat het menens is met de terugvordering en dat hij zonder meer de hele schuld terug moet betalen. In deze situatie, waar de wet een jaar hanteert, is het redelijkerwijs aannemelijk dat het UWV alleen met een termijn van twee jaar instemt, als verzoeker naast de maandaflossing ook een substantiële betaling verricht met als doel om de hele schuld binnen twee jaar te voldoen. Het is voorts niet aannemelijk dat het UWV

heeft ingestemd met een regeling, waarbij na afloop van twee jaar verzoeker is bevrijdt van de schuld met het betalen van net de helft van het totaal bedrag (€72.000 in plaats van €132.853,60). Dat het UWV pas twee jaar na start van de betalingsregeling verzoeker wijst op het uitblijven van de extra betaling en dat het UWV de afspraak in begin onduidelijk op papier heeft gezet, is slordig, maar maakt dat niet anders.

De klacht is voor dat deel niet gegrond, waar het gaat over het niet nakomen van de betalingsregeling door het UWV.

Onduidelijk

23. Betalingsregelingen horen duidelijk en betrouwbaar te zijn. Vooral waar het gaat om essentiële voorwaarden uit een mondelinge afspraak die de overheid op papier bevestigt. In dit geval is het UWV daarin evident tekort geschoten. Belangrijke voorwaarden noch termijnen zijn duidelijk of volledig opgeschreven. Daarmee heeft het UWV de onduidelijkheid veroorzaakt en met haar talmend optreden twee jaar lang in stand gehouden.

De wijze waarop het UWV de betalingsregeling op papier heeft gezet, is op geen enkele manier een goede motivering te noemen.

De klacht is voor dat deel gegrond waar het gaat over de onduidelijkheid van de betalingsregeling.

De Nationale ombudsman constateert ook dat noch tijdens de klachtbehandeling noch bij aanvang van het onderzoek van de Nationale ombudsman het besef is ontstaan bij het UWV dat de betalingsregeling ongelukkig op papier is gezet.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen te Amsterdam, is

- ongegrond, waar het gaat over het niet nakomen van de betalingsregeling door het UWV.
- gegrond, waar het gaat over de duidelijkheid van de betalingsregeling wegens schending van het vereiste van een goede motivering.

Instemming

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennis genomen van het besluit van het UWV de restantvordering buiten invordering te stellen en het beslag op de AOW op te heffen.

Onderzoek

Op 3 juli 2012 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer S te Amsterdam, met een klacht over een gedraging van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen te Amsterdam. Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen verzocht op de klacht te reageren, vragen te beantwoorden en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren. Verzoeker maakte hiervan geen gebruik. Het UWV kon zich vinden in de bevindingen en informeerde over nieuwe ontwikkelingen. Dat was aanleiding om het verslag op een punt aan te vullen

Tijdens het onderzoek kregen het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Verzoeker maakte van die gelegenheid geen gebruik.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Meerdere telefoongesprekken met verzoeker.

De van verzoeker ontvangen stukken van 3 juli 2012.

De reactie van het UWV van 13 november 2012

De reactie van het UWV van 17 juli 2013

Achtergrond

1. Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen

Artikel 4. Regeling voor uitstel van betaling bij schending inlichtingenplicht

Het UWV en de SVB stellen in de uitzonderingsgevallen genoemd in artikel 3, eerste lid, onderdelen a tot en met d, de termijn waarvoor uitstel van betaling wordt verleend,

alsmede de daaraan verbonden periodieke betalingen of verrekeningen, vast na overleg met de schuldenaar en met inachtneming van dit artikel.

De periodieke betalingen of verrekeningen worden door het UWV en de SVB zodanig vastgesteld dat gebruik wordt gemaakt van de volledige aflossingscapaciteit van de schuldenaar.

Indien de schuldenaar hogere periodieke betalingen of verrekeningen voorstelt dan het bedrag, bedoeld in het tweede lid, dan stelt het UWV of de SVB het bedrag conform dit voorstel vast.

Indien de schuldenaar de vordering niet binnen 12 maanden volledig zal kunnen voldoen, wendt hij zijn vermogen aan zodat een zodanig gedeelte van de vordering binnen zes weken, nadat het UWV of de SVB aan de schuldenaar uitstel van betaling heeft verleend, wordt voldaan dat hij de resterende vordering binnen 12 maanden kan voldoen. Indien echter de schuldenaar ten genoegen van het UWV of de SVB zekerheid stelt voor voldoening van de gehele vordering binnen 12 maanden, nadat uitstel van betaling is verleend, behoeft de schuldenaar zijn vermogen niet aan te wenden.

Onverminderd het bepaalde in artikel 8 stelt het UWV of de SVB de termijnen waarbinnen wordt verrekend of moet worden betaald vast over een periode van meer dan 12 maanden indien de schuldenaar, ook na aanwending van zijn vermogen, niet in staat is de vordering binnen 12 maanden te voldoen.

Artikel 3, zevende lid, is van overeenkomstige toepassing op dit artikel.